

Dansa de garrofins

Collsuspina

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Collsuspina i Moianès

Coordenades:

Latitud: 41.82552
Longitud: 2.17515
UTM Est (X): 431501
UTM Nord (Y): 4630733

Classificació

Número de fitxa: 08070 - 157
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Ja no es balla a Collsuspina
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Sense accés
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: María del Agua Cortés Elía, OPC Diputació de Barcelona
Data de registre de la fitxa: dv., 07/03/2014 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dv., 12/12/2025 - 13:44

Descripció

El Ball dels garrofins és una dansa tradicional de Moià, tot i que es ballava a diferents llocs del moianès com Collsuspina. Actualment encara es dansa a Moià, i la interpreten un grup de nens i nenes acompanyats del so d'un flabiol o d'una gralla. Es balla la vigília de Sant Sebastià, al vespre, quan surten a ballar pels carrers i places acompanyats de dos teiers que els fan llum i de la figura del Pollo. També fan la seva dansa a l'hora de l'ofici del sant el dia 20 de gener.

Història

El ball dels garrofins és anomenat per primera vegada l'any 1789. Era ballat per sis joves solters la vigília de Sant Sebastià al vespre, acompanyats per música (que devia ser de flabiol) i dels portadors de teies. El seu nom deriva del mot "garrofa" i és degut segurament a la forma de la barretina que porten penjant enrere, encara que altres versions han fet derivar la paraula (que alguna vegada apareix com a "gaofins") del verb llatí gaudeo, gaudir. Durant el primer terç del segle xx també participaven en la processó de Sant Sebastià, portant en baiard una imatge processional de plata. Després de la guerra civil, els garrofins foren el ball que es mantingué més en actiu, si bé hi hagué períodes en què no es ballà. L'any 1974 es va recuperar el ball a Moià, tot i que s'ha perdut la tradició a Collsuspina. El vestuari dels garrofins està compost per: mitges blanques, faldilla amb doble faldilla de puntes blanca, camisa amb màniga llarga blanca, escalfadors de color vermell, llaç vermell al coll, armilla amb cascavells amb rivets vermells, banda i faixa vermelles i garrofa (barretina) amb cintetes de colors al cap. Els balladors surten caminant de forma individual l'un darrere l'altre format dues fileres. Fan uns peculiars saltirons: 1, 2 i 3, i el peu endavant. Quan canvia el ritme de la música fan una rotllana i finalment en grup de quatre, dos s'agafen sobre les espatlles dels altres dos per aixecar-se. És d'interès veure el grup que ha aguantat més estona a dos dels garrofins fent la torre. La participació del Pollo en aquest ball, és sols per acompanyar els garrofins, però sense cap intervenció.

Bibliografia

TARTER FONTS, Ramon L'Àlbum de Moià Ajuntament de Moià, 2005, p.16 BALLÚS CASÓLIVA, Glòria El ball de les gitanes i el ball dels garrofins de Moià: materials per a la seva història, Modilianum núm.44 (1r semestre, 2011), p.53

